

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ/MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek vedoucího práce/oponenta

Autor práce: Klára Kalinová

Název práce: Případová studie sociálního projektu zaměřeného na migranty

Autor posudku: Jaromír Mazák

Návrh klasifikace práce: dobře

Základní charakteristika práce.

Práce je případovou studií programu integrace uprchlíků z Iráku v Jihlavě. Jde o zajímavý případ, který vzbudil mediální pozornost. Práce se opírá o pět rozhovorů se zástupci organizací, které se na integračním programu podílely. Práce obsahuje zajímavá místa, ale také některé nedostatky: Teoretická část práce místy působí jako výčet pojmů, které nejsou jasně provázány a souvislost mezi nimi není jasně vysvětlena. Autorka navíc v některých případech necituje zdroje svých argumentů, případně necituje formálně správně. Pro tyto a některé další nedostatky rozvedené níže navrhuji hodnocení dobře.

KONCEPČNÍ STRÁNKA PRÁCE

Má práce jasně formulovaný záměr, cíl, výzkumnou otázku a odpovídají jim závěry?

Cíl práce v podobě odpovědi na výzkumné otázky se podařilo naplnit, i když místy působí analýza rozhovorů trochu mělce. To může být způsobeno tím, že rozhovory s organizátory nejdou příliš do hloubky (z přepisů se zdá, že chyby doplňkové otázky, které by porozumění prohlubovaly) a nejsou doplněny dalším zdrojem dat, jak by to u případové studie asi bylo vhodné.

Poznámka: cíle práce jsou v textu formulovány takto:

- „1.) Zhodnotit, jakým způsobem probíhala integrace iráckých uprchlíků do společnosti v Jihlavě, najít její klady a zápory.
- 2.) Zjistit, jaké hlavní problémy vznikali při integraci iráckých uprchlíků do společnosti v Jihlavě a definovat jejich příčinu.
- 3.) Definovat, co konkrétně by bylo potřeba udělat jiným způsobem, aby byl integrační proces, který proběhl při realizaci projektu NF Generace 21, úspěšný.“

Má práce adekvátně stanovenou a jasně vyloženou metodu a postup řešení?

Metodou práce jsou polostrukturované rozhovory s pěti zástupci organizací, které nějakým způsobem zasáhly do projektu.

Metodologická sekce je ale místy zmatečně napsaná, takže jsem se dlouho nemohl dopátrat toho, s kým byly vlastně rozhovory provedeny. Například na jednom místě se píše:

„Pro zodpovězení těchto otázek byly zvoleny hloubkové rozhovory s hlavními organizátory projektu Nadačního fondu Generace 21, kteří stáli u samého začátku vzniku myšlenky na pomoc křesťanským uprchlíkům, a pak především na členy sboru Policie ČR, kteří se zúčastnili všech vyjednávání o průběhu projektu a jeho realizace samotné a kteří zajišťovali bezpečnostní ochranu a hladký průběh celého projektu, a zároveň ochranu uprchlíků přímo v ubytovacím zařízení Okrouhlík.“ (s. 28)

O něco níže se píše:

„Pro výzkum bylo vybráno 5 respondentů, kteří byli přímými účastníky projektu a kteří ovlivňovali jeho průběh. Jedná se o hlavního představitele Nadačního fondu Generace 21 a o příslušníky Policie ČR.“ (s. 29)

Šlo tedy o jednoho představitele projektu a čtyři policisty, nebo více představitelů projektu?

Když jsou v analýze respondenti citováni, je uvedeno jejich jméno, takže o anonymizaci autorka neusiluje, ale už není uvedeno to, z jaké organizace pocházejí či z jaké pozice mluví, což je pro zhodnocení jejich výpovědí dost klíčové. Informace o tom, z jaké organizace je který respondent, se nakonec nečekaně objeví v příloze, ale na tu není nikde na relevantním místě v práci odkázáno.

Jsou jednotlivé části práce (zejm. teoretická a empirická) vyvážené a vhodně propojené, vytváří text konzistentní celek?

Propojení teoretické a praktické části by mohlo být silnější. Problémem je, že samotná teoretická část postrádá jednotící linii, která by ji spojovala. Místy spíše působí jako seznam definic různých pojmů, jejichž relevance pro samotnou analýzu není z textu příliš jasná. Navíc vždy není objasněn vztah mezi pojmy, takže pokud se čtenář v problematice neorientuje, musí řadu věcí dohledávat.

Jsou argumentace a text práce a vystavěny logicky, jasně, srozumitelně? Má práce přehlednou strukturu?

Struktura práce je více méně vystavěna standardně – po úvodu do tématu následuje teoretická a po ní empirická část.

OBSAH PRÁCE

Hodnocení kvality teoretické části práce (relevance k tématu a záměru práce, šíře a hloubka, vhléd autora do problematiky, samostatnost, originalita zpracování,...).

Teoretická část se nevěnuje jen otázce integrace, která je pak hlavním zájmem části empirické, ale klade si poměrně obtížný úkol zorientovat čtenáře v komplexní problematice migrace a mezinárodní ochrany pro uprchlíky. Takový přehled může být právě vzhledem ke komplexitě problémů užitečný. Nicméně mám pocit, že autorce se zcela nepodařilo vytvořit text, který by složitý systém dobře objasňoval. Místo toho je v části teoretické sekce uvedena řada definic, aniž by byl jasný vztah mezi nimi. Právě v tomto místě bych chtěl autorku vyzvat k lepšímu vysvětlení vztahů mezi pojmy, se kterými pracuje.

V rámci obhajoby by měla vysvětlit:

(1) Jaký je vztah mezi azylem a doplňkovou ochranou?

(2) Je azylant stále ještě uprchlík? Nebo získáním azylu přestává být za uprchlíka považován?

Autorka v této souvislosti píše:

„Další rozdíl můžeme najít v délce trvání statusu obou pojmů. Status uprchlíka trvá většinou relativně krátkou dobu, a to právě tak dlouho, dokud trvá důvodná obava z pronásledování. Naproti tomu status azylanta je celkem trvalý.“ (s. 10) Co to znamená pro otázku (2) výše?

Hodnocení kvality empirické části práce (adekvátnost použitých metod a postupů vzhledem k cíli práce, správnost aplikace metod a postupů, prezentace a interpretace výsledků,...).

Empirická část je omezena tím, že autorka prováděla jen rozhovory se zástupci organizací, které se na projektu nějakým způsobem podílely, nikoliv se samotnými uprchlíky. To autorka reflektuje, což je v pořádku.

Některé argumenty a tvrzení v empirické části nicméně vyžadují dodatečné vysvětlení v rámci obhajoby.

Pro zvolenou kazuistiku je například důležitá mediální kauza s údajným negativním vyjádřením jednoho z uprchlíků o poskytnutém ubytování, které bylo některými lidmi interpretováno jako nevděčnost. Autorka k tomu píše: „První dojem uprchlíků z ubytovacího zařízení a přijetí v ČR byl dobrý.“ Takové tvrzení může být důležité, protože naznačuje nějakou dynamiku postoje uprchlíků k poskytnutému ubytování. U argumentu ale není uveden jeho zdroj. **(3)** Na základě čeho tedy autorka soudí, že první dojem uprchlíků z ubytování byl dobrý? Zároveň totiž z výpovědi respondentů vyplývá, že podle nich ubytování v dřevěné stavbě vnímali někteří uprchlíci jako podřadné.

Autorka dále píše:

„bylo vhodné zahrnout i výpovědi uprchlíků, kteří programem prošli, což bohužel nebylo možné.“ (s. 39)

(4) Proč to nebylo možné? A o jakých dalších zdrojích dat pro analýzu autorka uvažovala?

Případová studie zpravidla předpokládá detailní zpracování jednoho případu z více perspektiv a za použití většího množství zdrojů. Autorka se ale opírá jen o rozhovory s organizátory.

Hodnocení diskuse a závěrů práce (soulad interpretací a závěrů s výsledky empirických analýz, provedení diskuse závěrů, snaha o vysvětlení závěrů a jejich argumentace, zodpovězení výzkumných otázek, naplnění cílů práce).

V zásadě v pořádku, i když v sekci Závěr by mohla jít autorka více do hloubky.

FORMÁLNÍ ASPEKTY PRÁCE

Hodnocení naplnění kritérií odborného textu (rozsah práce (BP 72-126 tis. znaků, DP 108-162 tis. znaků) citační normy, odkazy, popis datových zdrojů, jasnost odlišení myšlenek autora od převzatých, seznam literatury atd.)

Práce bohužel obsahuje poměrně časté formální chyby v citacích. Zaprvé se jedná o to, když autorka uvádí doslovnou citaci, ale neuvádí stranu, ze které tato citace pochází, například:
- Citace Drbohlava na s. 11, podobně citace ze zprávy MVČR na téže straně a několik případů dále.

V práci se také často objevuje nešvar, kdy se na konci odstavce z více argumenty či informacemi objevuje jeden odkaz na zdroj. Takto by se ale citovat nemělo, protože není jasné, jestli odkaz platí pro poslední větu, několik vět, celý odstavec... Autor textu je odpovědný za to, že nevznikají nejasnosti v tom, k čemu přesně se jaký odkaz vztahuje.

Autorka se odkazuje na nějaký plán: „V plánu projektu stálo, že po této poskytnuté péči by tito uprchlíci měli být schopni se během jednoho roku začlenit do normálního života a stát se fungujícím článkem společnosti.“ – O jaký plán se jedná? Proč není standardně citován?

Autorka píše: „Z definice případové studie dle Hendla vyplývá, že se jedná především o zachycení složitosti případu a o popis vztahů v jejich celistvosti.“ (s. 28) – takto se necituje, je třeba pomoci in-text citace uvést, jaký zdroj od Hendla má autorka na mysli

Hodnocení vhodnosti a úplnosti využití informačních zdrojů (literární prameny, databáze, zahraniční literatura, datové zdroje,...)

V pořádku.

Hodnocení jazykové, stylistické a grafické úrovně práce (grafická úprava, členění textu, označení příloh, zpracování tabulek, grafů, schémat atp.)

V pořádku.

Další poznámky

„V letech 1900 až 1996 panoval převážně přístup, který se snažil migraci pouze evidovat, aniž by se pokoušel jí nějak potlačovat či příliš usměřňovat.“ (s. 15) Zřejmě má být 1990–1996.

Celkové hodnocení práce

Práce se věnuje důležitému tématu na pozadí mediálně výrazné kauzy. Autorka prokazuje schopnost definovat si pro účely kazuistiky výzkumné otázky a pomocí rozhovorů na ně hledat odpovědi, i když větší reflexe omezenosti závěrů z jedné malé případové studie by byla na místě. Například tvrzení „Domnívám se, že některé části výsledků této práce jsou zobecnitelné pro různé integrační programy“ (s. 39) působí zvláště, pokud autorka nedokáže vysvětlit, proč si to myslí. Nejde přece o výzkumný design, který by nějaká zobecnění umožňoval. Vedle toho se autorka dopouští řady formálních chyb v práci se zdroji, resp. při odkazování na využívané zdroje. Celkově proto navrhuji pouze hodnocení „dobře“.

Otázky a náměty k obhajobě

V rámci obhajoby by měla autorka zodpovědět otázky (1) až (4) výše v textu.

Datum:

Podpis: